

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΡΑΨΑΝΗΣ

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΧΕΙΛΑΣ (1878)

Κλαίουν τ' Ολύμπου τα βουνά κι' η ράχαις του Κισσάβου
Μοιργιολογούν η λαγκαδιαίς κι' ο Σαλαμπριάς βοΐζει,
Τ' είν' το κακό που γίνεται κι' η ταραχή μεγάλη;
Στη ΄Ράψανη και στην Καρυά και μέσα 'ς την Πολυάνα,
Βγήκε Τουρκιά σα σύννεφο χτυπά επαναστάτες,
Σφάζει παιδιά και γέροντες, καίει Εκκλησιαίς και σπίτια,
Εκεί χτυπιέται θλιβερά ο Γιώργος ο Ζαχείλας,
Γιατ' έχ' ο μαύρος 'λιγοστούς κι' όλο παραπονιέται,
Βγάτε σύντροφ' αρματώλοι, καπητανοί και κλέφταις.
Πού είσθε Λαζέοι ΄ξακουστοί, θηριό Δήμο Ζαχείλα,
Πού είσθε Ντερβένη σταυραητέ, Νταμπάκ' αντριωμένε
Και συ βρέ Λιάκο Γκουντουβά και Τζιάρα 'πνημένε
Ελάτ' αδέλφια Διαμαντή, Λεοντάρη Ψαροδήμο,
Αφήστε πλιά τα μνήματα και 'βγάτε 'ς το μεγάνι,
Πάρτε τα καρυοφίλλια και δώστε μας μεντάτι,
'Η 'ς την πατρίδα λευτεριά, ή 'δώ θα σκοτωθούμε.
Βοηθάτε μας 'ς τον πόλεμο 'ς τον τάφο να σας βρούμε.

Ο ΛΟΙΜΟΣ ΕΙΣ ΡΑΨΑΝΗ ΚΑΙ ΤΥΡΝΑΒΟΝ (1814)

Ούλαις η χώραις μόλεψαν κι' ούλαις παρηγοριούνται
Η ΄Ράψανη κι' ο Τύρναβος παρηγοριά δεν έχουν.
Πέντε χιλιάδες πέθαναν κι' ακόμη αποθνήσκουν,
Καυμένη ΄Ράψανη.
Τρεις χιλιάδες στον Τύρναβο κι' ακόμη αποθνήσκουν,
Καυμένε Τύρναβε.
Κλαίουν μανούλαις γιά παιδιά και τα παιδιά γιά μάνναις
Κλαίει και μιά νοικοκυρά, η πρώτη γεροντίνα
Την πέθαναν τρία παιδιά και τρία κοριτσάκια.
Εσείς κρυσβρυσίτσαις μ'ου ούλαις να ξεραθήτε
Ποιά θάρθ', να πάρ' νερό, ποιά θάρθ' να πλύνη;
Ούλαις η νύφαις πέθαιναν κι' ούλα τα κοριτσάκια
Η τράχαις λέσια γέμισαν και τα κλαδιά 'ρουχίτσια.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ

Ποιός θέλ' να ακούση κλάματα δάκρυα και μοιρολόγια!
 Διαβάτ' από τη 'Ράψανη, 'πο μέσα από τη χώρα,
 Ν' ακούσητε μιά παπαδιά, τη μάννα του Βασίλη,
 Πώς κλαίει, πώς μοιρογιολογάει, πώς χύνει μαύρα δάκρυα
 "Κάτσε γυιέ μου Βασίλη μου να γένης νοικοκύρης"
 —Εγώ μάννα μ' δεν κάθουμαι, χαράτσι δεν πληρώνω,
 Να γένω σκλάβος 'ς την Τουρκιά, κοπέλι 'ς τους γερόντους
 Εγώ θέλω τον πόλεμο, θέλω και το τουφέκι...
 Τον λόγο δεν απόσωσε και δυστυχιά τον παίρνει,
 'Ένα χαρτί τον έρχεται από τον Μπουκουβάλλα
 "Νάρθης, νάρθης, Βασίλη μου ιμάτι να μου κάνης".
 Πέντε παιδιά 'ξεχώρισαν και ο Βασίλης έξη,
 Και βάνουν κι αρματώνονται με τα χρυσά γιλέκα
 Και ζώνουν τα λαμπρά σπαθιά και παίρνουν τα τουφέκια.
 Στον 'Ελυμπο ξημέρωσαν, στον 'Ελυμπο στη 'ράχη,
 Και 'βρίσκουν το κρύο νερό και τον παχύ τον ισκιο,
 Κάτσαν και μπαρμπερίζονταν, χτενίζαν τα μαλλιά τους,
 Και στο γυαλί γυαλίζονται και στρίφτουν το μουστάκι
 Κι 'ένας τον άλλον έλεγαν, κι 'ένας τον άλλο λέγουν
 "Κεφάλι ' όμορφα πούχουμε με τους μακριούς τσαμπάδες".
 Και πρέπουν για τα Τρίκαλα και πρέπουν για την Λάρσα.
 —Στόχιασ' ο λόγος μπράτιμε, στόχιασ' ο λόγος που είπες,
 Και την Δευτέρα την αυγή μην είχε ξημερώσει
 Επιάστηκαν τον πόλεμο, επιάστηκαν το τσέγκι,
 Τρία τουφέκια 'ρίχνονται και τον Βασίλη κρούουν,
 Τό'να τον παίρνει στο πλευρό, και τ' άλλο στο κεφάλι,
 Το τρίτο το φαρμακερό ανάμεσα στα στήθια.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ
 ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ

